

Medzi iróniou a trpezlivosťou: preklad ako vytrvalostný beh

14.4.2026 - | Literárne informačné centrum

O samote, jazyku a hraniciach prekladu.

Norbert György sa dlhodobo venuje prekladu súčasnej slovenskej prózy do maďarčiny a patrí k citlivým sprostredkovateľom jej jazykových nuáns a významových vrstiev. Jeho práca stojí na precíznom vnímaní štýlu, rytmu a autorského hlasu, ktorý sa usiluje preniesť do cieľového jazyka s čo najväčšou autenticitou. Počas rezidencie Trojica Air v Banskej Štiavnici sa venuje prekladu románu Dedo Lužko od Máriusa Kopcsaya, textu postaveného na jemnej irónii, pozorovaní a civilnom jazyku. Preklad vníma ako sústredený a často osamelý proces, ktorý si vyžaduje trpezlivosť, disciplínu a schopnosť hľadať presné riešenia aj tam, kde sa jazyk na prvý pohľad vzpiera jednoznačnému uchopeniu.

Nasledujúci rozhovor vznikol v spolupráci s Michalom Krížom pre banskoštiavnické noviny, a SLC Vás, ako vždy, pozýva sledovať záznam z diskusie autora a prekladateľa, ktorá vznikla online, a moderuje ju Monika Nagyová .

MK: Aj keď je prekladanie literárneho diela práca určite zaujímavá a kreatívna, zažívate pri prekladaní textu iritujúce alebo stresujúce situácie?

N. Gy.: Literárny preklad, to je osamelosť bežca na dlhé trate. Vyžaduje si predovšetkým trpezlivosť, disciplínu a pružný zadok. Mimoriadne iritujúca a frustrujúca situácia nastáva napríklad vtedy, keď prekladateľ nedokáže pokročiť ďalej v niektorej zložitej, zdanlivo nezmyselnej vete a prekladané dielo by najradšej poslal do čerta. V takom prípade je lepšie prácu odložiť a poriadne sa vyspať.

MK: Mal by prekladateľ textu okrem ovládania daného jazyka na profesionálnej úrovni poznať miestne reálie, históriu, jazykové špecifiká, či citové zafarbenia jazyka?

N. Gy.: Určite nezaškodí, ak má prekladateľ prehľad o miestnych pomeroch východiskového diela, jazykovom úze, historickom či politickom kontexte. To mu vo veľkej miere uľahčí prácu. Predovšetkým však záleží na schopnosti pracovať s jazykom a na cite pre formu. Ak tieto schopnosti prekladateľovi chýbajú, terénna práca sama osebe nemá žiadnu hodnotu.

MK: Využívate pri prekladoch terminológie a reálií odborné konzultácie s odborníkmi?

N. Gy.: Ak je to potrebné, tak samozrejme áno. Ale pre svoju súčasnú prácu odbornú spoluprácu nepotrebujem. Myslím si, že v tomto prípade je postačujúce, ak k problému pristupujem podľa svojho najlepšieho uváženia.

Norbert György sa dlhodobo venuje prekladu súčasnej slovenskej prózy do maďarčiny a patrí k citlivým sprostredkovateľom jej jazykových nuáns a významových vrstiev. Jeho práca stojí na precíznom vnímaní štýlu, rytmu a autorského hlasu, ktorý sa usiluje preniesť do cieľového jazyka s čo najväčšou autenticitou. Počas rezidencie Trojica Air v Banskej Štiavnici sa venuje prekladu románu Dedo Lužko od Máriusa Kopcsaya, textu postaveného na jemnej irónii, pozorovaní a civilnom jazyku. Preklad vníma ako sústredený a často osamelý proces, ktorý si vyžaduje trpezlivosť, disciplínu a schopnosť hľadať presné riešenia aj tam, kde sa jazyk na prvý

pohľad vzpiera jednoznačnému uchopeniu.

Nasledujúci rozhovor vznikol v spolupráci s Michalom Krížom pre banskoštiavnické noviny, a SLC Vás, ako vždy, pozýva sledovať záznam z diskusie autora a prekladateľa, ktorá vznikla online, a moderuje ju Monika Nagyová .

MK: Aj keď je prekladanie literárneho diela práca určite zaujímavá a kreatívna, zažívate pri prekladaní textu iritujúce alebo stresujúce situácie?

N. Gy.: Literárny preklad, to je osamelosť bežca na dlhé trate. Vyžaduje si predovšetkým trpezlivosť, disciplínu a pružný zadok. Mimoriadne iritujúca a frustrujúca situácia nastáva napríklad vtedy, keď prekladateľ nedokáže pokročiť ďalej v niektorej zložitej, zdanlivo nezmyselnej vete a prekladané dielo by najradšej poslal do čerta. V takom prípade je lepšie prácu odložiť a poriadne sa vyspať.

MK: Mal by prekladateľ textu okrem ovládania daného jazyka na profesionálnej úrovni poznať miestne reálie, históriu, jazykové špecifiká, či citové zafarbenia jazyka?

N. Gy.: Určite nezaškodí, ak má prekladateľ prehľad o miestnych pomeroch východiskového diela, jazykovom úze, historickom či politickom kontexte. To mu vo veľkej miere uľahčí prácu. Predovšetkým však záleží na schopnosti pracovať s jazykom a na cíte pre formu. Ak tieto schopnosti prekladateľovi chýbajú, terénna práca sama osebe nemá žiadnu hodnotu.

MK: Využívate pri prekladoch terminológie a reálií odborné konzultácie s odborníkmi?

N. Gy.: Ak je to potrebné, tak samozrejme áno. Ale pre svoju súčasnú prácu odbornú spoluprácu nepotrebujem. Myslím si, že v tomto prípade je postačujúce, ak k problému pristupujem podľa svojho najlepšieho uváženia.

<https://www.litcentrum.sk/clanok/medzi-ironiou-trpezlivostou-preklad-ako-vytrvalostny-beh-0>